

когато говори за „Праордина и разпространение на съществата“ (1864), за да изтъкне какъв мъстнитѣ условия оказватъ различно влияние върху физическо, умствено и нравствено развитие на разнитѣ народи. И ясно е отъ цѣлата система наблюдения и докази, че Селимински се ползва отъ множество съчинения на най-авторитетни учени, нѣкои отъ които той именува, каквото напр. географско-природоучнитѣ и физически трудове на Al. Humboldt, Plateau, Schluder, Lecouturier (La Cosmographie 1850), Richard (Science pour tous), Pincerton (Géographie universelle) и др. Не подлежи на съмнение, той познава добре не само обширния инвентаръ на физическитѣ и естествени науки къмъ срѣдата на XIX вѣкъ, както го дава въ своя „Cosmos“ Ал. Хумболдтъ, едновременно астрономъ, физикъ, химикъ, геологъ, ботаникъ, зоологъ и т. н., но и системата на Ламарка, основателъ на теорията за произхода на видоветѣ чрезъ книгите си „Philosophie zoologique“ (1809) и „Histoire des animaux sans vertèbres“ (1815—22). Както се знае, Ламаркъ пръвъ скъса съ старитѣ понятия за видоветѣ, като отрече тѣхната непромѣнчивост и като обясни прогресивното развитие на животинското царство съ помощта на достѣпни за наблюдение явления. Той настояваше на идеята за влияние на срѣдата върху животните същества, така че на промѣнитѣ въ срѣдата, въ жизненитѣ условия, отговарятъ промѣни въ нуждитѣ на тия същества, отъ гдѣто и последователнитѣ имъ активни реакции (усилия и желание за подобреніе, развитие на организмъ чрезъ употреба и наследяване на придобити или загубени свойства у новитѣ индивиди). Така Ламаркъ, изпредваряйки времето си, указа ясно на ония преобразования при човѣкоподобнитѣ маймуни (примати), — каквото привикване къмъ изправенъ ходъ, диференциране на рѣже и нозе, възникване на езикъ и развиване на разумъ, — които неминуемо водятъ къмъ появата на първобитния човѣкъ. Селимински е, въ тая точка на мирогледъ и образование, подъ влиянието на тѣзи нови идеи, и не нему се пада вината, ако не може да прилага по-нашироко къснитѣ открития на Дарвина (1859) относно естествения подборъ и борбата за съществуване, дошли да допълнятъ принципитѣ на Ламарка. Впрочемъ, въ поменатата си статия отъ 1864 г. Селимински изрично настоява на „естествената настѫпателна